

Valgu Põhikool

Valgu kooli vilistlased
Elvi kooliaeg
Uurimustöö

Autor: Eliise Piliste
8. klass
Juhendaja: Riina Lõhmus

Valgu 2007

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
I peatükk	
VALGU KOOLI AJALUGU	4
II peatükk	
ELVI SAIDLA MÄLESTUSED	
1. Haridustee.....	6
2. Kool ja kodu.....	6
3. Internaadielu.....	7
4. Kooliolme.....	7
5. Koolikord.....	9
6. Suhted koolis.....	10
7. Õpetuse põhijooned.....	10
Kokkuvõte.....	11
Kasutatud allikad.....	12
Lisad	13

Sissejuhatus

Uurimustöö teema valisin seoses kooli aastapäevaga. Töö eesmärk on teada saada Valgu kooli elust ja olust nelikümmend aastat tagasi. Eesmärk on rääkida meeldejäävamatest sündmustest. Uurimustöömeetod on intervjuu. Töö põhineb Elvi Saidla mälestustel. Elvi Saidla on sündinud 26. septembril Märjamaa vallas. Elvi läks 1958 aastal Valgu 8-klassilisse Kooli. Kooli lõpetas Elvi 1966. aasta kevadel. Peamised allikad on mälestused, dokumendid ja säilinud pildid. Esimene peatükk räägib kooli ajaloost. Teine peatükk on Elvi mälestustest.

Täna Elvi Saidlat, et ta leidis aega ja tuletas oma huvitavat kooliaega meelde.

I PEATÜKK

Valgu Põhikooli ajalugu

1771 esimesed teated koolitegevusest Valgus, kuid kirikuvisiatsiooni protokollid seda ei kinnita. Mingisugust haridust lastele siiski anti.

1847 hakkas Möldri talu peremees Kustas Lauter Valgu mõisa omaniku parun Carl von Uexkülli korraldusel lapsi eraviisiliselt õpetama. Kooli puudumine ohustas mõisahärra väarikust, kuna naabermõisates olid koolid juba olemas.

1858 asutati Valgu vallakool praeguse Nuuma talu elumaja kohal. Hoone oli esinduslik palkoniga puuehitus, kus asusid klassituba ja õpetaja eluruumid. Esimeseks õpetajaks oli Jaan Arnak. Ta oli lõpetanud Jädivere (Kuuda) seminari, oli töötanud Nurtu koolis ning tuli nüüd koduvalda vastavatud kooli.

1880 eraldas parun von Uexküll Rojamaa talu piirilt viis tiinu maad, andis palgid ning laskis teha enamuse ehitustöödest. Nii valmis Koolitoale uus koolimaja, kus toimus õppetöö kuni 1941.aastani.

1905 põletati Valgu mõisahoone esimesena Läänemaal, ehitati aga käsukorras vallarahva poolt uuesti üles. Ära jäeti hoone esifassaadil olnud sammasportikus. Alates 1941.a. sügisest töötab selles Valgu kool.

1925 muudeti Valgu kool 4-klassiliseks ja kahe õpetajaga töötavaks algkooliks, 1929 5-klassiliseks, 1930 6-klassiliseks, kusjuures kool töötab kahe klassikomplektiga, õpilasi on 71. Kooli juurde asutatakse Lootusring, mille eesmärgiks on õpilastes isetegevuse arendamine.

1932 organiseeritakse kooli juurde laenuraamatukogu, mis oli ainulaadne ümbruskonnas. Põhjuseks uute õpikute kasutuselevõtmine, kuid vanematele oli õpikute eest tasumine majanduskriisi tõttu tihti ülejõukäiv. Tegevuskapitali saab laenuraamatukogu laenuna kooli hoolekogult.

1933 asutati kooli juurde koolitarvete müügiühing-koolikooperatiiv, kuna pood ei varusta õpilasi vajaliku õppematerjaliga ja viimane on sageli kahtlase väärtusega. Müüjateks olid vanemad agaramad õpilased, hooldajaks õpetajad.

1938 sõlmitakse leping mõisa omaniku parun Pilar von Pilchau ja Velise vallavalitsuse vahel Valgu endise härrastemaja ostmiseks kooli jaoks. Kooli kasutada jääb hoone-esine maa, müüride ja keldri varemed.

1939 annab mõisa omanik vallale üle 1 nimetatud maja, alustatakse hoone ümberehitamisega.

1941 algab õppetöö uues koolimajas (sõja tõttu alles 1. nov.)

1944 muudeti Valgu kool 7-klassiliseks ning 1961 8-klassiliseks.

1963 on välja antud maa kasutamise õiguse akt (maa eraldamine on kinnitatud juba 1952).

Alaliseks kasutamiseks on 8,9 ha maad. Enamuse sellest (~7,5 ha) hõlmab vabakujuline park, kus kõige huvipakkuvad on hiigelmõõtmega lehised.

1988 1.septembrist kannab kool nimetust - Valgu 9-kl. kool.

1990 augustist eksisteerib Valgu kool Märjamaa valla halduses omaette asutusena, iseseisva raamatupidamise ja pangaarvega.

1991 1.septembrist on kooli nimetus Valgu põhikool.

1996 suvel taastatakse koolimaja katus ning ehitatakse välja pööningukorrus ehk nn. III õppekorrus.

II PEATÜKK

ELVI SAIDLA MÄLESTUSED

Haridustee

Elvi Saidla jutustab: Olen lõpetanud Valgu 8-kl. kooli. Õppisin Tallinna Meditsiini koolis meditsiiniõeks, kuid seda ei lõpetanud. Keskkooli lõpetasin 1978.a.

Minu hariduskäiku mõjutas klassijuhataja õpetaja Okmees. Tema soovitusel läksin õppima meditsiini. Endale meeldis ka teisi aidata. Kahjuks tundsin, et ladina keel on mulle liiga raske ja ma loobusin. Võõrkeeltest olin õppinud vene-ja saksakeelt.

Kool ja kodu

Minu kooliaeg ei olnud eriti kerge, kuna peres oli koolitada kaks last. Vanemad väga tahtsid, et hästi õpiksime ja kooli lõpetaksime. Praegu ise olles lapsevanem tean kui tähtis on elus haridus. Kunagi ei tasu liiga lihtsalt õpinguid pooleli jätta. Keskkooli lõputunnistus peab kindlalt taskus olema.

Haridustraditsioone meie peres ei ole olnud ja kindlaid tavasid ka mitte.

Minul kindlaid nõudmisi vanemate poolt ei olnud, kuna püüdsin õppida enam-vähem hästi. Ema küsis iga päev kuidas koolis läks ja mida tegime. Ta tahtis ka teada kuidas pinginaabril läks.

Algklassis õppides olid õpitingimused kodus päris viletsad, kuna polnud elektrit majas. Hiljem saime voolu majja, siis oli kõik normaalne.

Vanemad hindasid kooli väga ja ka õpetajatest peeti lugu. Kuna ema muretses rohkem kooli pärast, siis tekkis raskusi kuidas osa võtta kooli puutegemis talgutest, kuna töö nõudis oma osa. Sel ajal pidid vanemad koolis küttepuid tegema või tooma.

Vanemad käisid koolis lastevanemate koosolekutel, pidudel ja vahel ka spordivõistlusi vaatamas. Mina sain klassikaaslastega väga hästi läbi ja päris tihti käisime üksteisel külas, eriti pinginaabriga, kelle kodu on minu kodu lähedal.

Õpetajad ei külasthanud meie kodu.

Internaadielu

Mina käisin koolis kodust, kuna ma ei olnud kaugel vaid 2 kilomeetrit. Koolis oli internaat. Seal elasid õpilased kes elasid kaugel.

Kooliolme

Minu koolitee oli 2 kilomeetrit pikk ja käisin selle tee jalgsi. Talvel olid hanged meetri kõrgused, kevadel tuli vesi vahel üle kummiku ääre. teed olid sel ajal alles kruusatomata.

Koolimaja oli armas. vahel oli ka külm, eriti wc-d. Seal pidime ka riideid vahetama kehalise kasvatus tunniks. Sisustus oli vana: koolipingid, pingid saalis, jooginõu ees fuajees.

Klassiruumes koristasime ise. Seinad tagasihoidlikult värvitud, valgustus oli vilets, pesuruum oli algeline.

Talvel pidid õpilased puud sisse tooma, kevadel kooliümbrust korrastama, lehti riisuma. Pakasega ei pidanud kooli minema. Suvel töötasime kooli aias. Kasvatasime ise porgandeid, kapsaid jne.

Algklassides õppides koolis sööklad polnud. Sõime klassis oma võileibu, koolist saime sooja teed, kes soovis. Hiljem sõime koolisööklas, mis oli koolimaja teisel korrusel. Igal esmaspäeval maksime söögiraha.

Minu koolikott oli ranits, mingisugusest kõvast materjalist, pinal oli puust, (mõnel ka plekist) puust sulepea suled ja tindipott, joonlaud. Tindi saime koolist ka seda polnud vaja iga päev kooli tassida.

Valgu koolis kandsin koolivormi. Oli triibuline pluus, tume seelik ja põll. Pidulik oli tume kleit, valge krae ja kätised. Pioneerid, oktoobrilapsed kandsid peol valgeid pluuse. Koolivorm oli väga praktiline. Vanematel ja õpetajatel vormi suhtes lahkarvamusi polnud. Iga nädal toimus klassis puhtuse kontroll. Seda tegid õpilased kordamööda. Karistusi riiete suhtes ei olnud. Mõni õpetaja suhtus, eriti poiste osas, õpilasse halvasti.

Õpetajad kandsid enamuses pluuse ja seelikut. Direktor oli alati ülikonna ja lipsuga.

Minu esimesed muljed Valgu koolist on väga head, kuna mul oli väga tore ja hea esimene õpetaja- Selma Maidlas.

Koolikord

Välimuse ja hügieeni suhtes oli väga range kord. Mõni õpilane saadeti enne tunde kõrvu või käsi pesema. Vahel tehti esmaspäeva hommikuti puhtuse kontrolli. Korrapidaja õpilane ja õpetaja. Enne trepist üles minna ei saanud. Kүүned pidid olema lühikesed, ehteid olla ei tohtinud, juuksed korralikult kinni.

Klassides viidi läbi veel täi kontroll ja pesu puhtust vaadati. Klassis oli vihik, kuhu puudused märgiti.

Käitumisnormid olid väga ranged. Tunnis oli absoluutne vaikus, keegi muidu juttu ei ajanud. Vahetunnis jalutasime koridoris, keegi joosta ei tohtinud, pani nurka seisma. Kellel kogunes juba mitu karistust, pidi tegema ühiskondlikku kasulikku tööd, üldiselt ei mäleta, et koolis oleks olnud suuri pahandusi. Õpilased austasid õpetajaid, ei hakanud neile vastu. Kiusamisi ei olnud.

Vahetunnis jalutasime koridoris, klassis olla ei lubatud. Iga vahetund tuulutasime klassiruumi. Võis mängida saalis palli või lauamänge pioneeritoas.

Koolist võis puududa kui olid haige või kodustel põhjustel. Mina ei puudunud põhjuseta kunagi, ka klassikaaslased mitte. Sagedasi puudumisi ei olnud. La vanemad ei lubanud koolist muidu puududa.

Õpetajad olid väga tasakaalukad. Ei mäleta, et keegi oleks tunnis õpilase peale karjunud. Vahel saadeti mõni õpilane tunnist ukse taha seisma, kui ta segas. Hindamine käis mõnel õpetajal küll näo järgi, eriti poiste osas.

Kool kontrollis õpilaste koolivälisist tegevust . Soovitav oli, et igale õpilasele anti täita mingi ülesanne.

Suhted koolis

Kõige rohkem sain läbi pinginaabriga, ta oli väga hea sõbranna. Istusime koos kaheksa aastat. Väljaspool kooli suhtlesid tüdrukud omavahel. Käisime tihti üksteisel külas, läksime koos koju. Aeg-ajalt oli klassis kokkutulek.

Autoriteetideks olid muidugi need, kes hästi õppisid. Iga õpilane oli kordamööda klassivanem. Koolis olid malevajuhtid, pioneerijuht. Minu klassis tõrjutuid õpilasi polnud.

Poliitiline olukord oli siis kui moodustati pioneeri-ja komsomoliorganisatsioone.

Õpetajaid alati teietati. Mõnel õpetajal oli ka hüüdnimi.

Lugu peeti õpetajast kelle tund oli huvitav ja kes alati abistas õpilasi. Eriti on meelde jäänud matemaatika ja eesti keele õpetajad. Matemaatika õpetaja lahendas ülesannet tahvlil nii kaua kuni kõik said sellest aru või aitas pärast tunde, aga aru pidi saama.

Kingitusi tegime sünnipäeva puhul või klassi lõpetamisel. Keegi õpilastest korjas klassis selleks raha. Lilli toodi tihti oma klassijuhatajale.

Arvan, et õpetajad ikka sinatasid . Täpselt ei mäleta ka.

Õpetuse põhijooned

Asendusõpetaja ei võtnud uut osa edasi kui viis ühte tundi läbi. Lahendasime ülesandeid või kordasime varem õpitut. Tunniks ettenähtud aja kasutasime õppimisele. Probleeme lahendasime klassijuhataja tunnis.

Erilisi eelistusi õppeainete osas polnud, aga meeldisid kirjandus ja saksa keel. Koolist saadud teadmisi läheb kogu elu vaja.

Kokkuvõte

Uurimustöö räägib Valgu koolist nelikümmend aastat tagasi. Töö kirjeldab Valgu kooli õpetajaid, õpilasi, elu, olu ja sündmusi. Uurimustööd oli huvitav valmistada. Sain teada palju uut ja huvitavat. Töö eesmärk oli rääkida kunagisest Valgu Koolist ja töö eesmärk sai täidetud.

Kasutatud allikad

I Kirjalikud allikad

1. <http://www.valgupk.edu.ee/>

II Suulised allikad

2. Elvi Saidla(s. 26.09.1950, Valgu küla Märjamaa vald) mälestused kirja pandud 2007 Eliise Piliste poolt.

Lisa 1

EESTI NSV HARIDUSMINISTEERIUM

KLASSITUNNISTUS

Elvi Saidla 5. klassi tunnistus.

I–VIII klassi õpilasele

Elvi Saidla
õpilase nimeline tunnistus

V

Elvi Saidla
õpetajate nimeline tunnistus

1962/1963. õppeaasta

Õppeained	Edasijärguline õppeaine						
	I vee-rand	II vee-rand	III vee-rand	IV vee-rand	Aasta-hinne	Eksamihinne	Koond-hinne
1. Eesti keel							
suuline							
kirjalik	4	3	3	3	3		
2. Kirjandus ja kirjanduslik lugemine	4	4	4	4	4		
3. Vene keel	4	3	3	4	3		
4. Ajalugu	4	4	4	4	4		
5. Kodulugu							
6. Matemaatika	3	3	3	3	3		
7. Matemaatika keel	4	4	4	4	4		
8. Bioloogia	4	4	4	4	4		
9. Geograafia	4	4	3	4	4		
10. Füüsika							
11. Keemia							
12. Joonistamine	4	4	4	4	4		
13. Joonestamine							
14. Laulmine	4	4	4	4	4		
15. Kehaline kasvatus	4	5	5	5	5		
16. Kirjatehnika							
17. Tööõpetus	5	5	5	5	5		
18. <i>His. keele-töö</i>	5	5	4	5	5		
19.							
20.							

	I õppe-veerandil	II õppe-veerandil	III õppe-veerandil	IV õppe-veerandil
Hoolsus	4	4	4	4
Käitumine	5	5	5	5
Klassijuhataja allkiri	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>
Lapsevanema või hooldaja allkiri	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>	<i>Elvi Saidla</i>

5 klassi kevad-suvise õppepraktika sooritas hindole «5»

Klassijuhataja: *Elvi Saidla*

Aasta lõppkokkuvõtte ja märkused (vtiakse üle järgmisse klassi, antud suvetöö, järeleksam, jäetakse samasse klassi teiseks aastaks, välja heidetud)

viimasele üle 5. klassi.

(Kooli päevar)

Kooli direktor

Otsus sügisel

(Kooli päevar)

Kooli direktor

Lisa 2

**Elvi Saida klass
1992 aasta juunis.
Kooli kokkutulek.**